

Fimmtudaginn 14. maí 1998.

Nr. 331/1997. **Protabú Fiskerivirksoheden af 3. juli 1995 A/S**
(Garðar Briem hdl.)
gegn
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf.
(Pétur Guðmundarson hrl.)

Gjaldþrotaskipti. Riftun.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Garðar Gíslason, Guðrún Erlendsdóttir og Markús Sigurbjörnsson.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 15. ágúst 1997. Hann krefst þess aðallega, að rift verði greiðslu hins gjaldþrota félags 23. maí 1995 til stefnda á reikningi hans, sem dagsettur er 12. maí 1995, að fjárhæð 1.019.200 danskar krónur, og að stefnda verði gert að greiða sér fjárhæðina með 10% dráttarvöxtum á ári frá birtingardegi stefnu til greiðsludags. Til vara gerir áfrýjandi sömu kröfur og í aðalkröfu, nema krafist er dráttarvaxta samkvæmt 11. gr., sbr. 12. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. Í báðum tilvikum krefst hann málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti, en til vara, að dómkröfur verði lækkaðar og málskostnaður felldur niður.

Svo sem greinir í héraðsdómi, var í kaupum aðila svo um samið, að kaupverð skyldi greitt í síðasta lagi 28 dögum eftir útgáfudag reikningsins 12. maí 1995, og er sérstaklega tekið fram í reikningnum, að „due date“ sé 9. júní 1995. Varan var afhent 18. maí, og kaupandinn greiddi kaupverðið 23. sama mánaðar.

Fallast ber á með héraðsdómi, að eindagi til greiðslu kaupverðs hafi verið 9. júní 1995. Kaupandi gat þegar losnað undan skuldbindingum sínum með því að greiða eftir útgáfu reiknings stefnda, og telst útgáfudagur reikningsins því lausnardagur. Sérstakur gjald-dagi var ekki tilgreindur í kaupsamningi. Kaupandi gat því greitt vöruna á tímabilinu frá lausnardegi til eindaga. Greiðsla var innt á hendi 11 dögum eftir lausnardag, en 17 dögum fyrir eindaga. Áfrýjandi hefur á engan hátt rökstutt, að aðstæður hins gjaldþrota félags

til að greiða hafi verið orðnar aðrar á eindaga en þær voru á greiðsludegi. Verður ekki talið andstætt góðum viðskiptaháttum í verslunarkaupum að draga ekki greiðslu fram að eindaga. Vegna þessa og með vísan til forsendna héraðsdóms að öðru leyti verður staðfest sú niðurstaða hans, að greiðslan hafi ekki verið innt af hendi, fyrr en eðlilegt var. Reynir þá ekki á, hvort greiðslan hafi virst venjuleg eftir atvikum. Krafa áfrýjanda verður því ekki reist á 67. gr. dönsku gjaldþrotalaganna, sem svarar til 134. gr. laga nr. 21/1991 um gjaldþrotaskipti o. fl.

Með vísan til forsendna héraðsdóms verður staðfest sú niðurstaða hans, að krafa áfrýjanda verði ekki heldur reist á 74. gr. danskra gjaldþrotalaga, sbr. 141. gr. laga nr. 21/1991.

Samkvæmt framansögðu verður hinn áfrýjaði dómur staðfestur.

Áfrýjandi greiði stefnda málskostnað, eins og í dómsorði greinir.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur skal vera óraskaður.

Áfrýjandi, þrotabú Fiskerivirksomheden af 3. juli 1995 A/S, greiði stefnda, Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf., 250.000 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 22. maí 1997.

Mál þetta, sem dómtekið var 22. apríl sl., er höfðað með stefnu, út gefinni 30. janúar 1996 og birtri samdægurs.

Stefnandi er Valgarð Briem hrl., kt. 310125-4749, Sóleyjargötu 17, Reykjavík, fyrir hönd Finn Mejnertsen lögmanns, Vimmelskaftet 47, Kaupmannahöfn, skiptastjóra þrotabús Fiskerivirksomheden af 3. juli 1995 A/S (áður Faroe Seafood Danmark A/S).

Stefndi er Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, kt. 640269-7749, Aðalstræti 6, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda eru þær aðallega, að rift verði með dómi greiðslu hins gjaldþrota félags 23. maí 1995 til stefnda á reikningi hans nr. D 951035-1001, dags. 12. maí 1995, að fjárhæð DKK 1.019.200, og að stefnda verði gert að greiða stefnanda DKK 1.019.200 auk 10% dráttarvaxta á ári frá birtingardegi stefnu til greiðsludags auk málskostnaðar skv. mati dómsins, stefnanda að skaðlausu. Þá er þess krafist, að dráttarvextir verði lagðir við höfuðstól á tólf mánaða fresti, fyrst einu ári eftir birtingardag stefnu. Til vara gerir stefnandi sömu dómkröfur og í aðalkröfu, nema krafist er

dráttarvaxta samkvæmt 11. gr., sbr. 12. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 með síðari breytingum, frá birtingardegi stefnu til greiðsludags. Krafist er málskostnaðar eins og í aðalkröfu.

Dómkrfur stefnda eru þær aðallega, að hann verði sýknaður af öllum kröfum stefnanda og dæmdur málskostnaður að mati dómsins. Til vara gerir stefndi kröfu um stórfellda lækun dómkrafna og niðurfellingu málskostnaðar.

Málavextir.

Fiskerivirksomheden af 3. juli 1995 A/S, áður Faroe Seafood Danmark A/S, var dótturfyrirtæki Faroe Seafood P/F í Þórshöfn í Færeyjum og algerlega í eigu þess félags. Þessi fyrirtæki hófu starfsemi í tengslum við það, að Faroe Seafood P/F tók við eignum, réttindum og skyldum eldra félags, L/F Føroya Fiskasøla. Fyrri hluta árs 1995 var stjórn móðurfyrirtækisins Faroe Seafood P/F orðið ljóst, að samsteypa var rekin með verulegu tapi árið 1994, og var allt eigið fé félagsins tapað ásamt hluta tryggingarfjár. Í febrúar árið 1995 hófust samningaviðræður um endurskipulagningu fyrirtækjanna, og var atvinnuþróunarstofnun Færeyja send beiðni um, að stofnunin legði nýtt fjármagn inn í fyrirtækið. Hinn 24. apríl 1995 var ljóst, að stofnunin var ekki reiðubúin að veita nýtt fjármagn inn í samsteypuna, en jafnframt var lýst yfir áhuga á, að fé yrði varið til stofnunar nýs móðurfélags. Í júnímánuði árið 1995 var skrifað undir rammasamkomulag ásamt skilyrtum framsalssamningi á eignum og starfsemi Faroe Seafood P/F til dótturfélags þess, Faroe Seafood Prime P/F. Jafnframt stóðu yfir samningaumleitanir um sölu á dótturfélaginu Faroe Seafood Danmark A/S, nú stefnanda máls þessa. Upplýst hefur verið í málinu, að stefndi gerði 22. júní 1995 tilboð í fyrirtækið Faroe Seafood Grimsby eftir viðræður við móðurfélagið, Faroe Seafood P/F.

5. og 6. júlí 1995 hófust toll- og skattyfirvöld í Frederikshavn handa um, að Faroe Seafood P/F og stefnandi yrðu úrskurðuð gjaldþrota. Vegna beiðni um gjaldþrotaskipti stöðvuðu bæði félögin allar greiðslur 10. og 11. júlí sama ár. Með úrskurði skiptaréttar Þórshafnar var Faroe Seafood A/S tekið til gjaldþrotaskipta 31. júlí 1995, og með úrskurði skiptaréttarins í Hjørring, upp kveðnum 2. ágúst sama ár, var bú stefnanda tekið til gjaldþrotaskipta, og 25. ágúst sama ár voru lögmennirnir Finn Mejnertsen og Kaj Andreassen skipaðir skiptastjórar í þrotabúinu.

Stefnandi og stefndi höfðu um árábil átt í viðskiptum með sjávarafurðir, aðallega frosna rækju. Í stefnu er lýst viðskiptum hins gjaldþrota félags síðustu mánuði fyrir frest dag. Hinn 13. janúar 1995 voru stefnanda afhentar

vörur frá stefnda, að verðmæti DKK 980.070. Reikningur vegna þessara viðskipta er dagsettur 13. janúar s. á., og um greiðslu er tekið fram, að hún eigi að fara fram 28 dögum eftir dagsetningu reiknings. Í texta reikningsins, sem er á ensku, segir, að „due date“ sé 10. febrúar 1995. Aðila greinir á um merkingu þessa hugtaks, eins og rakið verður síðar. Hinn 19. janúar sama ár afhenti stefndi stefnanda vörur fyrir DKK 25.200, en ekki var sérstaklega samið um greiðsluskilmála. Stefndi greiddi reikninga þessa 14. mars sama ár, eftir að hann hafði fengið kröfubréf frá stefnda. Hinn 28. apríl sama ár pantaði stefndi 18.200 kg af rækju frá stefnda, og 12. maí var rækjan send stefnanda með skipi, og samdægurs var gefinn út reikningur á Faroe Seafood Denmark A/S, að fjárhæð DKK 1.019.200. Um greiðslu reikningsins er tekið fram á ensku, að greiðsla fari fram 28 dögum eftir dagsetningu reiknings (payment 28 days after date of invoice) og „due date“ sé 9. júní 1995. Stefndi tók við vörunni 18. maí sama ár, og var reikningurinn greiddur með millifærslu inn á reikning stefnda 23. maí 1995, án þess að innheimtubréf hefði verið sent. Mál þetta snýst um riftun þessarar greiðslu. Í stefnu er enn fremur getið reiknings frá stefnda á hendur stefnanda frá 17. maí sama ár vegna viðskipta þeirra, að fjárhæð DEM 46.629, jafnvirði DKK 183.984,05. Reikningur þessi virðist ekki hafa verið greiddur, og ekki hefur verið lýst kröfu í þrotabúið vegna hans.

Stefndi segir viðskipti sín við Faroe Seafood hafa verið tryggð hjá danska tryggingafélaginu Topp Danmark. Voru skilmálarnir þannig, að á meðan andvirði seldrar vöru var undir váttryggingarfjárhæðinni, fékk stefndi vöruna afhenta og greiddi hana í kjölfarið. Ef útistandandi skuld stefnanda var jafnhá váttryggingarupphæðinni, fékk fyrirtækið vöruna því aðeins afhenta, að hún væri greidd gegn afhendingu flutningsskjala, sem heimiluðu afhendingu. Stefndi heldur því fram, að umrædd vara hafi verið seld stefnanda í opinn reikning, og hafi kaupandi þá 28 daga til að greiða kröfuna án dráttarvaxta. Að kröfu tryggingafélagsins séu innheimtubréf send út með reglulegu millibili, ef greiðslur berast ekki á eindaga.

Málsástæður og lagarök.

Stefndi reisir kröfur sínar á því, að stefndi hafi 23. maí 1995 fengið greiðslu á reikningi sínum frá 12. maí 1995, og sé greiðsla þessi riftanleg eftir 67. gr. dönsku gjaldþrotaskiptalaganna og til vara við 74. gr. s. l. Hafi verið greitt fyrir venjulegan greiðslutíma, og sé greiðslan því riftanleg eftir 1. mgr. áðurgreindrar 67. gr., en hún er svohljóðandi: „Betaling af gæld, der er foretaget senere end tre måneder før fristdagen, kan fordres omstødt, hvis betalingen er sket med usædvanlige betalingsmidler, før normal

betalingstid eller med beløb, som afgørende har forringet skyldnerens betalingsevne, forudsat at betalingen ikke under hensyn til omstændighederne fremtrådte som ordinær.“

Stefnandi heldur því fram, að krafa stefnda hafi ekki gjaldfallið fyrr en 9. júní 1995 samkvæmt umsömdum greiðsluskilmálum. Þá séu þess engin dæmi í viðskiptum aðila, að stefndi hafi fengið reikninga greidda, áður en þeir féllu í gjalddaga. Þá telur stefnandi, að greiðslan geti ekki talist eðlileg miðað við aðstæður. Hafi stefnda verið kunnugt um hina gríðarlegu fjárhagsörðugleika Faroe Seafood-samsteypunnar, og hafi stefndi á tímabili verið í samningaumleitunum um kaup á systurfélagi stefnanda, Faroe Seafood Grimsby.

Verði ekki fallist á, að greiðslan sé riftanleg samkvæmt framansögðu, vísar stefnandi á 74. gr. dönsku gjaldþrotaskiptalaganna, sem er svohljóðandi: „Dispositioner, der på utilbørlig måde begunstiger en fordringshaver på de øvriges bekostning, eller hvorved skyldnerens ejendele unddrages fra at tjene til fordringshaverens fyldestgørelse, eller hans gæld forøges til skade for disse, kan fordres omstødt, såfremt skyldneren var eller ved dispositionen blev insolvent og den begunstigede kendte eller burde kende skyldnerens insolvens og de omstændigheder, som gjorde dispositionen utilbørlig.“ Stefndi telur, að greiðslan hafi leitt af sér óréttmæta auðgun til handa stefnda á kostnað annarra kröfuhafa í protabúið. Hafi verið greitt á því tímamarki, þegar stefnda var fullkunnugt um fjárhagslegt hrun Faroe Seafood-samsteypunnar og þar með talið dótturfélagsins, stefnanda máls þessa. Stefndi segir líklegt, að úthlutun til almennra kröfuhafa í protabúið verði 20–40%, og sé því óumdeilanlegt, að stefndi hafi með greiðslu reikningsins orðið betur settur en hann hefði orðið við að lýsa kröfu sinni í protabúið. Stefndi segir stefnufjárhæðina samsvara auðgun stefnda af greiðslunni og vera í samræmi við 75. og 76. gr. dönsku gjaldþrotaskiptalaganna.

Stefnandi reisir aðalkröfu sína á því, að þar sem um protabú stefnanda fari að dönskum lögum og gjaldþrotaskipti fari fram í Danmörku, beri að leysa úr máli þessu eftir dönskum lögum. Verði ekki á þetta fallist, gerir stefnandi þá varakröfu, að við úrlausn máls þessa verði beitt sambærilegum ákvæðum íslensku laganna um gjaldþrotaskipti nr. 21/1991 og ákvæðum vaxtalaga nr. 25/1987.

Stefndi reisti sýknukröfu sína í greinargerð í fyrsta lagi á aðildarskorti, en við aðalmeðferð málsins féll stefndi frá þeirri málsástæðu.

Stefndi heldur því fram, að skilyrði riftunar komi ekki til greina. Samkvæmt 67. gr. dönsku gjaldþrotalaganna séu sett tvö skilyrði fyrir riftun

greiðslu. Hið fyrra sé, að greitt sé „fyr normal betalingstíð“. Sé þar átt við það tímamark, þegar skuldara var heimilt skv. kröfurétti að losna undan skyldu sinni með greiðslu kröfunnar. Rækjusalan hafi farið fram cif, og afhending vörunnar til kaupanda fór fram á ákvörðunarstað í Hirtshals gegn greiðslu kaupverðs. Hafi verið um venjuleg vöruviðskipti að ræða, sem jafna mátti til staðgreiðsluviðskipta. Þar sem stefndi hafði tryggingu hjá Topp Danmark vegna sölu til stefnanda, var ekki gerður áskilnaður um greiðslu kaupverðs rækjunnar gegn afhendingu hennar, eins og cif-sölskilmálar gera ráð fyrir, heldur var gefinn 28 daga frestur til að standa skil á kaupverðinu. Í greinargerð vísaði stefndi til þess, að lausnardagur kröfu stefnda hefði verið við móttöku vörunnar 12. maí 1995, en við aðalmeðferð miðaði stefndi við, að lausnardagur kröfunnar hefði verið við útgáfudag reiknings, gjalddagi við móttöku vörunnar og eindagi 28 dögum frá útgáfudegi, þ. e. 9. júní 1995. Falli greiðsla kröfu, eftir að lausnardagur hennar er kominn, utan gildissviðs 67. gr.

Í öðru lagi bendir stefndi á það skilyrði riftunar samkvæmt 67. gr., að „forudsat at betalingen ikke under hensyn til omstændighederne fremtrædte som ordinær“. Stefndi telur, að þar sem hann afhenti stefnanda vöru, hafi verið fullkomlega eðlilegt, að hann fengi greiðslu fyrir hana. Það sé skilyrði þess, að ákvæði greinarinnar eigi við, að til skuldarinnar hafi verið stofnað, áður en greiðsla fór fram. Skuldin verði að hafa stofnast óháð greiðslunni, þannig, að greiðslan hafi ekki verið forsenda þess, að þrotamaður fengi gagngreiðsluna, þ. e. rækjuna. Það hafi verið alger forsenda fyrir afhendingu rækjunnar, að hún yrði greidd innan þess 28 daga frests, sem veittur var fram að eindaga. Þá bendir stefndi á, að mjög óeðlilegt sé, að riftunar sé krafist á grundvelli 67. gr., ef það eitt, að greiðslan hefði ekki borist fyrr en á eindaga, hefði leitt til þess, að greiðslan hefði verið látin óátalin. Í viðskiptum sem þessum sé ekkert óeðlilegt við það, að greiðslur berist á tímabilinu frá útgáfudegi reiknings fram til eindaga, sérstaklega ekki, þegar varan hefur verið afhent.

Stefndi er þeirrar skoðunar, að 74. gr. dönsku gjaldþrotalaganna eigi ekki við, þar sem stefndi hafi ekki hagnast umfram aðra kröfuhafa, enda var greiðslan, sem hann fékk, vegna vöru, er stefnandi fékk afhenta til frekari vinnslu og sölu. Hafi búið því haft hag af viðskiptum sínum við stefnda, þar sem allnokkur verðmætisaukning hlýtur að vera fólgin í frekari vinnslu og áframhaldandi sölu. Stefndi hafi upplýst, að 20–40% muni greiðast upp í almennar kröfur, og hljóti það að vera staðfesting þess, að greiðsla til stefnda hafi ekki verið ótilhlýðileg, þegar hún fór fram, með tilliti til raunverulegrar stöðu stefnanda. Almennt falli greiðsla vegna vörukaupa til

hagsbóta fyrir þrotamann utan gildissviðs 74. gr., og sé því ekki um það að ræða, að stefnda hafi verið ívilnað umfram aðra kröfuhafa, þar sem krafan varð til vegna þess, að stefnandi fékk afhent verðmæti gegn greiðslu. Til þess að 74. gr. eigi við, þarf tilgangur viðskiptanna að hafa verið sá að veita lánardrottnei möguleika á skuldajöfnuði. Stefnandi þurfi að sanna, að stefnda hafi verið kunnugt um ógjaldfærni stefnanda og að greiðslan hafi verið ótilhlýðileg. Þá heldur stefndi því fram, að stefnandi beri sönnunarbyrðina fyrir því skilyrði 74. gr., að stefndi hafi verið grandsamur um fjárhagsstöðu stefnanda og hafi vitað eða mátt vita, að greiðslan hafi verið ótilhlýðileg, þegar hún barst. Þrátt fyrir það að stefndi hafi komið að samningaviðræðum um kaup á Faroe Seafood Grimsby, sé það með öllu óskyldt mál, enda stefnandi og það fyrirtæki tvö óskyld fyrirtæki hvort í sínu landi. Erfiðleikar stefnanda hafi staðið lengi, án þess að til tíðinda hafi dregið, og hafi gjaldþrotið borið brátt að og komið viðskiptamönnum fyrirtækisins á óvart.

Stefndi reisir varakröfu sína um lækkun dómkrafna á þeirri reglu 75. gr. dönsku gjaldþrotalaganna, að endurgreiðslukrafan takmarkist við þann ávinning, sem stefndi hefur haft af greiðslunni, og beri stefnandi sönnunarbyrðina fyrir því, hvern ávinning stefndi hafi haft af greiðslunni. Telur stefndi, að hann hafi ekki haft neinn ávinning af greiðslunni umfram aðra kröfuhafa í búið, þar sem hann hafi afhent búinu verðmæti á móti, sem það hafi þegar tekið til vinnslu og sölu. Stefndi telur, að krafa stefnanda muni takmarkast við mismun á þeirri fjárhæð, sem kæmi í hlut stefnda af reikningsfjárhæðinni úr búinu, ef krafan hefði ekki verið greidd og henni lýst í protabúið.

Þá heldur stefndi því fram, að verði riftun reist á 74. gr., beri stefnandi einn sönnunarbyrði um skilyrði skaðabóta og fjárhæð þeirra eftir almennum reglum skaðabótaréttarins. Stefndi mótmælir því, að skilyrði skaðabóta á grundvelli 76. gr. komi til greina, þar sem hann hafi verið grandlaus um yfirvofandi gjaldþrot og jafnframt grandlaus með öllu um, að greiðslan 23. maí 1995 hafi verið ótilhlýðileg að lögum.

Við aðalmeðferð málsins gaf m. a. skýrslu Jan Brink Hansen, er starfaði sem bókarí í fyrirtæki stefnanda. Hann kvað flest önnur fyrirtæki krefjast fyrirframgreiðslu við sölu á hráefni, eins og hér um ræðir, og væri undantekning, að greiðslufrestur væri veittur. Hann skýrði svo frá, að umrædd rækja hefði verið seld mörgum viðskiptavinum í Þýskalandi. Þá skýrði Friðrik Pálsson, forstjóri stefnda, svo frá fyrir dómi, að á þeim tíma, sem hér skiptir máli, hefði ekkert verið rætt um fjárhag Faroe Seafood Danmark. Stefndi hefði keypt hlutabréf í Faroe Seafood Grimsby 3. eða 4. júlí og

þau kaup verið ráðin á einum sólarhring. Þá hefði ekkert verið gert af hálfu forsvarsmanna stefnda til þess að ýta á eftir greiðslu reiknings þess, sem mál þetta snýst um.

Forsendur og niðurstaða.

Upplýst hefur verið í máli þessu, að aðilar áttu um árábil í viðskiptum með sjávarafurðir, aðallega frosna rækju. Mál þetta snýst um greiðslu á rækjufarmi, sem stefnandi pantaði hjá stefnda og greiddi fimm dögum eftir móttöku vörunnar. Stefnandi heldur því fram, að umsaminn gjalddagi reikningsins hafi verið 9. júní 1995, en stefndi telur hins vegar, að gjalddagi sé við móttöku vörunnar 18. maí sama ár og að hugtakið „due date“ þýði eindaga reikningsins, sem í þessu tilviki sé 28 dögum eftir dagsetningu reikningsins 12. maí s. á., þ. e. 9. júní s. á.

Túlka verður samning aðila um greiðslu kaupverðs svo, að eindagi sé 9. júní 1995, enda eru í söluskilmálum ákvæði um greiðslu dráttarvaxta, dragist greiðsla fram yfir þann tíma. Stefnandi hafði fengið vöruna afhenta og fengið í hendur reikning, þar sem kaupverð var tiltekið og nákvæmlega tilgreint, hvert beina skyldi greiðslu. Stefnanda hafði þannig verið veitt nokkurt svigrúm til þess að greiða reikninginn, og verður að telja, að honum hafi verið í sjálfsvald sett, hvenær hann innti greiðsluna af höndum innan frestsins. Verður því ekki talið, að greiðsla hafi verið innt af hendi, fyrr en eðlilegt var, og verður riftunarkröfu á þeim grundvelli því hafnað.

Þá verður fjallað um þá málsástæðu stefnanda, að greiðslan geti ekki, miðað við aðstæður, talist eðlileg, þar sem stefnda hafi verið kunnugt um hina gríðarlegu fjárhagsörðugleika Faroe Seafood-samsteypunnar. Með þeirri greiðslu, er mál þetta snýst um, var stefnandi að greiða fyrir verðmæti, sem upplýst er, að hann nýtti sér þegar í rekstri sínum. Ætla má, að það hafi verið forsenda fyrir afhendingu vörunnar til stefnanda, að greitt yrði fyrir hana innan þess frests, sem gefinn var. Verður því að telja, eins og mál þetta er vaxið, að um venjubundna ráðstöfun hafi verið að ræða. Óumdeilt er í máli þessu, að stefndi var á tímabili í samningaumleitunum um kaup á systurfélagi stefnanda, Faroe Seafood Grimsby, og munu kaup stefnda á því fyrirtæki hafa ráðist á mjög skömmum tíma í byrjun júlí 1995. Engin gögn hafa verið færð fram um það í máli þessu, að fjárhag stefnanda hafi borið á góma í þessum viðræðum. Gögn málsins bera með sér, að viðskipti aðila hafa verið með eðlilegum hætti fram til þess tíma, er bú stefnanda var tekið til gjaldþrotaskipta, og má sem dæmi nefna, að 14. mars 1995 greiddi stefnandi stefnda reikning vegna rækjusendingar, sem afhent hafði verið 13. janúar sama ár. Er það mat dómsins, að stefnanda hafi ekki tekist

að sýna fram á, að stefnda hafi verið kunnugt um ógjaldfærni stefnanda, og er því hafnað, að riftun verði reist á 67. gr. dönsku gjaldþrotaskiptalaganna.

Varakrafa stefnanda er reist á 74. gr. dönsku gjaldþrotaskiptalaganna og við það miðað, að greiðslan hafi leitt af sér óréttmæta auðgun til handa stefnda á kostnað annarra kröfuhafa í þrotabúið. Skilyrði riftunar samkvæmt þessari lagagrein er, að sá, sem hag hafði af ráðstöfun, hafi vitað eða mátt vita um ógjaldfærni þrotamanns og þær aðstæður, sem leiddu til þess, að ráðstöfunin var ótilhlýðileg. Með vísan til þess, sem áður var sagt um grandleysi stefnda um ógjaldfærni stefnanda og ekki hefur verið sýnt fram á, að umrædd ráðstöfun hafi leitt til ógjaldfærni hans, ber að hafna riftunarkröfu á þessum grundvelli. Niðurstaða máls þessa verður því sú, að stefndi er sýknaður af riftunar- og fjárkröfu stefnanda. Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Valgarðs Briem hrl., vegna Finn Mejnertsen vegna þrotabús Fiskerivirksomheden af 3. juli 1995 A/S.

Málskostnaður fellur niður.